

Ontwikkelingen op het gebied van gegevensuitwisseling

De VGN ziet diverse ontwikkelingen op het gebied van gegevensuitwisseling en veranderingen in de ICT-omgeving, die de komende jaren forse inspanningen zullen vragen van de gehele sector. Deze ontwikkelingen hebben naar verwachting veel impact op de zorg en vragen om die reden bestuurlijke aandacht. Met deze mail schetsen wij de in het oog springende ontwikkelingen. De komende drie jaar wordt onder de naam InZicht een versnellingsprogramma voor gegevensuitwisseling in de langdurige zorg uitgerold. In dat kader zullen wij u en uw medewerkers blijven betrekken bij en informeren over de voortgang van en bevindingen met dit programma.

Meer regie over eigen gezondheid

Al geruime tijd zien we een ontwikkeling waarbij burgers steeds meer regie over hun eigen leven en gezondheid willen én nemen. Dit geldt ook voor mensen met een beperking. Een van de voorwaarden voor het kunnen nemen van regie is dat cliënten toegang hebben tot gegevens over hun gezondheid, die zijn vastgelegd door hun zorgverlener(s). Daarnaast is het van belang dat cliënten de mogelijkheid hebben om deze gezondheidsgegevens aan te vullen met eigen gegevens en te delen met de juiste zorgverlener.

Meer regie voor de zorgprofessional

Deze ontwikkeling is ook van belang voor onze professionals. We zien dat binnen de gehandicaptenzorg de verantwoordelijkheid voor de zorg steeds dichterbij de cliënt wordt belegd. De forse toename van het aantal zelfsturende teams de afgelopen jaren is daar een voorbeeld van. Om deze verantwoordelijkheid goed te kunnen nemen is het van belang dat zorgprofessionals beschikken over actuele en volledige informatie over hun cliënten.

Privacy en gegevensbeveiliging

Sinds 25 mei 2018 is de *Algemene Verordening Gegevensbescherming* (AVG-wetgeving) van kracht, waarmee databescherming en privacy-rechten voor mensen worden uitgebreid en versterkt. Daarnaast laat de *Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg* (Wabvpz) en het daarbij horende *Besluit elektronische gegevensverwerking door zorgaanbieders* ons zien dat de veiligheid van digitale gegevens, de randvoorwaarden voor het elektronisch uitwisseling van deze gegevens en de rechten van cliënten bij elektronische gegevensuitwisseling steeds belangrijker zijn geworden.

Op het gebied van informatiebeveiliging speelt de Nederlandse Norm 7510 *'Informatiebeveiliging in de zorg'* (NEN 7510) een grote rol. De NEN 7510 geeft richtlijnen en uitgangspunten voor het bepalen, instellen en handhaven van maatregelen die een organisatie in de gezondheidszorg moet treffen ter beveiliging van de informatievoorziening. Met de Wabvpz en het *toetsingskader e-Health* heeft de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) handvatten om zorgorganisaties te toetsen op informatiebeveiliging.

Wetgeving

Deze ontwikkeling wordt ondersteund door verschillende wetten die de afgelopen tijd zijn aangenomen of de komende jaren zullen worden ontwikkeld. Het betreft onder meer het recht op het geven van gespecificeerde toestemming en het recht op elektronische inzage en afschrift van het dossier, en de vereiste dat de persoonsgegevens van een cliënt digitaal beschikbaar moeten worden gesteld en wel op zo'n manier dat die data gemakkelijk kunnen worden toegevoegd aan het systeem van een andere zorgverlener. Daarnaast heeft minister Bruins afgelopen december aangekondigd dat hij digitale gegevensuitwisseling en het gebruik van informatiestandaarden verplicht wil gaan stellen.

InZicht

InZicht betreft een VWS-programma, gericht op het versnellen van de gegevensuitwisseling in de langdurige zorg middels de implementatie van vastgestelde standaarden en afsprakenstelsels. InZicht richt zich concreet op:

- Het verbeteren van de gegevensuitwisseling tussen cliënt en professional, door het beschikbaar stellen van zorggegevens volgens het MedMij afsprakenstelsel: het PGO (Persoonlijke Gezondheidsomgeving);
- Het verbeteren van de gegevensuitwisseling tussen verpleegkundigen en verzorgenden in de langdurige zorg en de curatieve zorg, door het implementeren van de verpleegkundige e-Overdracht;
- Het verbeteren van het medicatieproces, op basis van de informatiestandaard Medicatieproces.

Het programma start met het openstellen van 17 proeftuinen. Vanaf juli gaat de subsidieregeling gefaseerd open en loopt dan tot eind 2021. Voor het uitvoeren van de regeling is in totaal € 90 miljoen beschikbaar voor de jaren 2019-2021. Zodra de regeling openstaat voor deelname zullen wij u hierover informeren.

Ondersteuning

Er komt veel op de sector af als het gaat om het voldoen aan de verwachtingen vanuit de samenleving en onze cliënten. De VGN ziet hierin aangrijpingspunten om leveranciers tijdig in beweging te laten komen bij het doorvoeren van de noodzakelijke aanpassingen de sector te ondersteunen bij de implementatie. Tegelijkertijd zoeken wij naar werkwijzen om leden te ondersteunen bij de manier waarop zij met deze ontwikkelingen omgaan. Wij zoeken hierin actieve samenwerking met leden.

VGN werkt samen met Actiz aan een ontwerp voor een professioneel dossier. Waar we voorheen werkten met een programma van eisen, dat in veel gevallen gebaseerd was op een afvinklijstje voor leveranciers, werken we nu aan een beschrijving van een professioneel dossier dat (1) de professionele omgeving faciliteert de zorgprofessionals maximaal in het dagelijks uitoefenen van 'eigenaarschap over hun proces', dat is (mede) gebaseerd op (2) ondersteunen van het proces van methodisch handelen (anamnese, diagnose, plannen resultaten, plannen interventies, uitvoeren en evalueren) en (3) het ondersteunen van alle relevante professionele rollen.

VGN en Actiz zijn in gesprek met softwareleveranciers, waarbij we streven naar een gezamenlijke roadmap, die zorgaanbieders en softwareleveranciers kunnen gebruiken om hun ICT-inspanningen voor de komende jaren concreet te plannen. Bij het opstellen van de roadmap sluiten wij graag aan bij uw behoeften.

Samen met Zorginstituut Nederland werken we aan een overzicht waarin de samenhang tussen een groot aantal ICT-uitdagingen zichtbaar wordt gemaakt.

VGN, Actiz, Zorgthuisnl en ICTU faciliteren in het kader van InZicht een programmabureau dat zorgaanbieders ondersteuning biedt bij het voorbereiden van een subsidieaanvraag bij het programma InZicht.

Wij verkennen momenteel de behoefte aan ondersteuning van VGN-leden bij het maken van strategische keuzes op het gebied van ICT-infrastructuur. Hiertoe organiseren wij binnenkort een workshop waarin we met bestuurders de behoefte aan ondersteuning zullen verkennen.

Wat kunt u nu al doen?

We zijn ons ervan bewust dat uw organisatie voor grote uitdagingen staat in antwoord op de hier beschreven ontwikkelingen. Het versnellingsprogramma InZicht biedt u de komende 3 jaar handvatten om gegevensuitwisseling met klanten en tussen professionals te verbeteren en om medicatieveiligheid te verhogen. Wij zullen u gedurende de looptijd van het programma regelmatig informeren over de voortgang ervan. Ook adviseren wij u om in uw werkplannen voor de komende jaren (financiële) middelen en (personele) capaciteit op te nemen om op deze ontwikkelingen in te spelen.

Voor meer informatie over de hier beschreven ontwikkelingen kunt u contact opnemen met Han Huizinga (hhuizinga@vgn.nl) of 06 13197186) of Stefan Clement (sclement@vgn.nl) of 06 10288483).

Meer informatie over de hier beschreven ontwikkelingen vindt u onder meer onder het thema Digitaal Onbeperkt op de website van de VGN.